

Visienota rond het *Near Real Time* (NRT) platform van Sibelga

RAADPLEGINGSVERSLAG (MAART 2026)

Inhoud

1 Context	3
2 Respons op de openbare raadpleging	4
2.1 Opmerking van FEBEG	4
2.1.1 Antwoord aan FEBEG.....	4
3 Publicatie van de eindnota	4

1 CONTEXT

De energiesector ondergaat momenteel ingrijpende veranderingen als gevolg van de decentralisatie van de elektriciteitsproductie, de elektrificatie van toepassingen en de toenemende digitalisering. Die veranderingen doen nieuwe behoeften ontstaan voor netgebruikers en marktspelers: optimalisering van het verbruik, integratie van zelfverbruik, aansturen van flexibele belastingen, deelname aan flexibiliteitsprogramma's en ontwikkeling van meer gepersonaliseerde energiediensten.

In deze context is het kunnen beschikken over meetgegevens in bijna realtime (Near Real Time of NRT) cruciaal om de energietransitie te ondersteunen. NRT-gegevens hebben een granulariteit van minder dan 15 minuten en zijn zeer snel beschikbaar, waardoor het mogelijk is om elektriciteitsafnames en -injecties vrijwel meteen te volgen. Hoewel ze informatief en niet marktgevalideerd zijn, bieden ze nieuwe mogelijkheden voor analyse, optimalisatie en reactie op netsignalen.

Het gebruik van deze gegevens kan voordelig zijn voor:

- **netgebruikers**, om hun energiefactuur of koolstofvoetafdruk onder controle te houden, hun individuele of collectieve zelfverbruik te optimaliseren, hun flexibele belastingen slimmer te activeren (vooral elektrische voertuigen en warmtepompen) of hun verbruik aan te passen aan dynamische prijsformules.
- **bedrijven**, om verschillende verbruikspunten te bundelen en effectief aan te sturen.
- **marktspelers**, die optimalisatietools en innovatieve energiediensten willen ontwikkelen.
- **netbeheerders**, die netvriendelijk gedrag kunnen aanmoedigen en begeleidingsdiensten ontwikkelen, vooral voor klanten in een kwetsbare situatie.

In 2020 begonnen de Belgische DNB's de mogelijkheid te onderzoeken om een gemeenschappelijk, gereguleerd NRT-platform uit te bouwen, binnen het kader van Synergrid en geïnspireerd op het Luxemburgse model. Dit platform moest veilige, gestandaardiseerde toegang garanderen tot gegevens voor perioden van minder dan een kwartuur afkomstig van slimme meters. Zo wordt het eenvoudiger om de toestemming en authenticatie van gebruikers te beheren, terwijl tegelijkertijd veranderingen in de leveringsmarkt worden weergegeven. Het doel was om een ecosysteem van concurrerende diensten tot stand te brengen, zonder dat de DNB de plaats van de marktspelers zou innemen.

Uiteindelijk ging dit gezamenlijke initiatief niet door omdat er te veel verschillen waren tussen de gewesten. Wel is er nog steeds interesse voor zo'n gereguleerd platform, omdat steeds meer diensten werken met NRT-gegevens. In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest valt het onderzoeken van de rol die Sibelga hierin zou kunnen spelen onder artikel 6.17 van het Technisch Reglement, waarbij wordt uitgegaan van een leerproces.

Sibelga lanceerde daarom in 2024 een Proof of Concept (POC) rond de usecase van energiedelen, waarvoor gegevens van verschillende meters moesten worden samengevoegd. De test heeft een beter inzicht opgeleverd in de technische beperkingen die specifiek zijn voor de Brusselse omgeving, de economische aspecten en de perceptie van de gebruikers. Het beoogde NRT-platform is gebaseerd op twee onderling afhankelijke componenten: een dongle die wordt aangesloten op de slimme meters en een gereguleerd platform dat de toegang tot gegevens en het toestemmingsbeheer centraliseert.

De uitrol van zo'n platform zou geen commerciële dienst zijn, maar een neutrale infrastructuur die transparante en veilige toegang tot NRT-gegevens garandeert en klanten de mogelijkheid geeft om vrij te kiezen uit een catalogus van diensten die meerdere leveranciers aanbieden.

De visienota die op 15 december 2025 op de website van Sibelga werd gezet, werd tot 26 januari 2026 ter openbare raadpleging voorgelegd. Deze nota bevat:

- het **wet- en regelgevingskader** voor een Near Real Time platform
- een inventaris van **usecases**, gebruikersprofielen en marktspelers
- de belangrijkste verwachte **functies** en de verdeling van rollen en verantwoordelijkheden
- een overzicht van de geraamde **kosten** en **financieringsopties**
- de conclusies van de **Proof of Concept** van de eerste verkennende fase
- het standpunt van Sibelga over de relevantie van een Near Real Time platform voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

In het kader van deze openbare raadpleging werd één opmerking ontvangen. Die opmerking en het antwoord van Sibelga zijn te vinden in het volgende punt.

2 RESPONS OP DE OPENBARE RAADPLEGING

2.1 Opmerking van FEBEG

"FEBEG is het eens met de conclusies van de voorgestelde visienota. Met andere woorden, de argumenten voor een gereguleerd NRT-platform zijn nog niet duidelijk aangetoond en vereisen een geharmoniseerde aanpak op intergewestelijke schaal en een kritische massa van gebruikers om de uitrol ervan te rechtvaardigen. (...)

Met respect voor de rol van elke partij, herhaalt FEBEG dat de ontwikkeling van diensten (begeleiding, advies en aanbevelingen) moet worden overgelaten aan de commerciële markt. De spelers die daarmee bezig zijn, hebben al oplossingen ontwikkeld voor het verzamelen en beschikbaar maken van gegevens over elektriciteitsverbruik en -injectie, zelfs voor perioden van minder dan een kwartuur.

De rol van de netbeheerder moet beperkt zijn tot het aanleveren van gegevens binnen de vooropgestelde termijnen en in overeenstemming met de voor de marktprocessen vereiste kwaliteitsnormen".

2.1.1 Antwoord aan FEBEG

Sibelga is het eens met FEBEG dat het momenteel niet mogelijk is om ondubbelzinnig de noodzaak aan te tonen van een NRT-platform dat geëxploiteerd wordt door een gereguleerde speler. Sibelga is er ook van overtuigd dat het voordeel van een dergelijk platform ligt in het intergewestelijke aspect, vooral gezien de omvang van de Brusselse markt.

Sibelga wil het antwoord van FEBEG met betrekking tot de ontwikkeling van diensten voor zo'n platform echter nuanceren.

De rol van de DNB omvat immers meer dan alleen het aanleveren van gegevens voor marktprocessen. De DNB vervult een rol in het faciliteren van nieuwe markten, onder meer in het kader van de energietransitie, zoals hij dat al doet voor de energiedeelmarkt en de flexibiliteitsmarkt.

Het is in die context dat Sibelga de ontwikkeling van het NRT-platform overwoog. Het feit dat dit platform wordt geëxploiteerd door een gereguleerde speler zou het mogelijk maken om een beter functionerende markt voor diensten op basis van NRT-gegevens tot stand te brengen, terwijl klanten tegelijk kunnen profiteren van verschillende diensten die van die gegevens gebruikmaken.

Sibelga wil die diensten dus niet zelf ontwikkelen. Dat was niet het voorwerp van de visienota, noch van de POC, waarin deze activiteit altijd werd overgelaten aan commerciële spelers. De enige dienst die Sibelga zou aanbieden, is de basisvisualisatiedienst die bij het platform wordt geleverd. Mocht Sibelga dit soort platform in de toekomst ontwikkelen, dan zal Sibelga erop letten een eerder basisdienst aan te bieden om niet in te grijpen in commerciële diensten.

3 PUBLICATIE VAN DE EINDNOTA

De opmerking van FEBEG heeft niet geleid tot een aanpassing van de visienota. Op basis hiervan, en rekening houdend met beslissing 383 van Brugel, zal Sibelga de definitieve versie van de visienota op haar website publiceren, zonder wijzigingen ten opzichte van de vorige versie.